

Сідляр Вікторія Володимирівна

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів ім. С. І. Юрія
ЗУНУ, м. Тернопіль

Бутенко Вікторія Олегівна

студентка гр. ФМСм-21, ФФО, ЗУНУ, м. Тернопіль

ПОСЕРЕДНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ МИТНОГО БРОКЕРА В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Набуття Україною статусу країни-кандидата у члени ЄС суттєво впливає на пришвидшення процесів інтеграції у європейський торговий простір. Саме тому особлива увага в сфері митної справи повинна бути зосереджена на діяльності митних посередників, так як вони відіграють важливу роль в процесах імпорту та експорту товарів та транспортних засобів. З пришвидшенням темпів асиміляції торгових зв'язків України з країнами Європи, митні посередники також повинні оптимізувати свою діяльність і інтегруватись у сферу європейського митного посередництва.

В Україні внаслідок євроінтеграції стає можливим проведення реформ, які за своїми механізмами митного регулювання та оформлення будуть подібні до європейських. Це сприятиме підвищенню ефективності роботи митних органів, та відповідно на результатах діяльності суб'єктів зовнішньої торгівлі, що, своєю чергою, визначає конкурентні переваги національної економіки.

В процесі провадження діяльності митні брокери представляють інтереси суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, співпрацюючи з державними митними органами. Під час проведення митного оформлення та декларування товарів та транспортних засобів, митний брокер виступає посередником, що проводить операції з консультування та супроводу митних формальностей.

Згідно зі ст. 416 МКУ «митний брокер – це підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України» [1].

Сьогодні митні брокери здійснюють свою діяльність на підставі норм Митного кодексу України, наказу Міністерства фінансів України від 27.09.2021 р. № з1672-21 «Про деякі питання провадження митної брокерської діяльності» та інших нормативно-правових актів.

Митним кодексом України (ст. 404) передбачено, що митна брокерська діяльність є одним з видів діяльності, контроль за провадженням яких здійснюється митними органами [1].

Основним завданням митного брокера є заповнення та подача митної декларації та виконання, пов'язаних з цим процесом, функцій. Водночас, митний брокер може надавати й інші послуги, як-от: надання консультацій з питань митного законодавства, здійснення юридичної підтримки при укладенні зовнішньоекономічних договорів, виконання розпоряджень щодо організації перевезення товарів тощо.

В ЄС створено інститут представництва у вигляді митних агентів, якими можуть бути як юридичні, так і фізичні особи. У Митному кодексі ЄС зазначається, що митним представником є будь-яка особа, «...яку призначила інша особа для виконання дій і формальностей, необхідних згідно з митним законодавством у її відносинах з митними органами» [2].

Митний агент в ЄС може бути прямим або опосередкованим представником. Пряме представництво полягає в діяльності агента від імені і за дорученням довірителя, непряме – за дорученням довірителя, але від свого імені. Вимоги до митних посередників законодавством ЄС не прописані, тому відповідальність за кваліфікацію працівника повністю несе керівник даного агента [3, с. 228].

Загалом, проаналізувавши особливості нормативно-правового регламентування діяльності митних агентів Європейського союзу, можна прийти до висновку, що законодавство ЄС має загальний характер з огляду на те, що кожна держава-член ЄС може мати окремі вимоги до функціонування митних посередників, оскільки митні операції проводяться безпосередньо всередині окремої країни, а відтак регулюються її законодавством.

На національному рівні в умовах євроінтеграції вимоги до митних посередників та правила провадження ними митної брокерської діяльності потребують адаптації до правил ЄС, що сприятиме підвищенню рівня надання ними посередницьких послуг та зростанню конкурентоспроможності.

Сьогодні в Україні діяльність митних брокерів ускладнюється змінами у митному просторі, що зумовлено впровадженням в національну практику міжнародних норм та конвенцій. Митні посередники повинні динамічно адаптуватися до трансформацій, що відбуваються, та відповідати на виклики глобалізаційних та інтеграційних процесів. Водночас, діяльність митних посередників, зокрема й митних брокерів, підлягає контролю з боку митних органів і митні посередники несуть відповідальність за результати своєї діяльності. Тому вкрай важливо, щоб нормативно-правовий базис функціонування суб'єктів господарювання у сфері митного посередництва був чіткий, зрозумілий та прозорий, щоб з одного боку забезпечити їх ефективну роботу, з урахуванням змін, що відбуваються, а з іншого – створити дієві механізми контролю за діяльністю митних посередників.

Список використаних джерел:

1. Митний кодекс України: Закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
2. Про встановлення Митного кодексу Союзу. Регламент Європейського парламенту і Ради (ЄС) від 09.10.2013 р. № 952/2013. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_009-13.
3. Шутяк Д. С. Особливості цивільно-правового статусу митного посередника за законодавством України та ЄС. *Університетські наукові записки*. 2020. № 3-4 (75-76). С. 226-233.